

Se også vores hjemmeside:

<http://Edu.au.dk/pirls>

Her kan der findes en lang række materialer – som fx frigivne testhæfter og
Links til internationale hjemmesider

GENERELT OM PIRLS

- PIRLS undersøger *læsekompetence*
- Mere end **325.000 elever** på verdensplan
- I Danmark deltog et repræsentativt udvalg på **4.594 elever** i 237 4. klasser fra 232 skoler
- Målgruppen: elever, der har modtaget fire års læse/skriveundervisning
- PIRLS = Progress in International Literacy Study

PIRLS undersøger ikke Danskfaget – men læsning og læseforståelse.

4. Klasser – men har landene 4. klasstrin som er yngre end 9,5 år i gennemsnit, så tester de på et højere klasstrin.

TEST AF LÆSNING

Teksterne:

- Skønlitterære
- Informerende

Spørgsmålene:

- Flervalgsspørgsmål
- Åbne spørgsmål

Hvad er det vigtigste, folderen vil fortælle om gåture?

- A Det er dyrt og meget farligt.
- B Det er den bedste måde at se dyr.
- C Det er sundt og sjovt.
- D Det er kun for eksperter.

Hvorfor syntes Tom, at Jesper var hans fjende i begyndelsen af historien?

*fordi Jesper havde holdt en fest og
inviterede Toms bedste ven men ikke Tom*

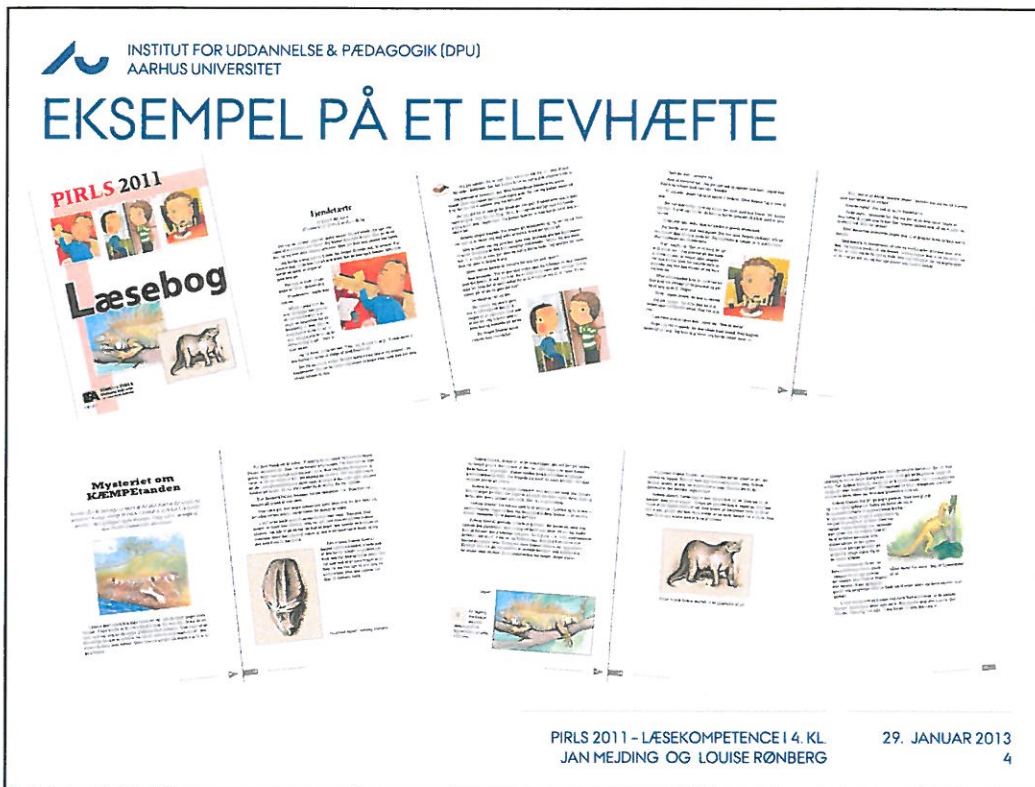
CE1 4. KL
RØNBERG

29. JANUAR 2013
3

Eleverne præsenteres for forskellige typer af tekster, og skal svare på spørgsmål i forskellige formater.

Åbne spørgsmål, hvor eleverne selv formulerer svaret på spørgsmålet, er i stand til at afspejle elevernes forståelse af komplicerede sammenhænge i teksten, som kun vanskeligt lader sig undersøge med flervalgsspørgsmål (mc-spørgsmål).

EKSEMPEL PÅ ET ELEVHÆFTE

Hver elev arbejdede i 2 x 40 minutter med i alt to forskellige tekster.

Her er et eksempel på et testhæfte i PIRLS 2011.

Hertil hørte et hæfte med i alt 30 spørgsmål til de to tekster.

HOVEDRESULTATER

- Danske fjerdeklasser i top fem med seks andre lande
Signifikant fremgang i læsning siden 2006 (8 point)
Færre meget svage læsere i 2011 (fra 15 % til 12 %)
- **Informerende tekster** læses bedre end i 2006 (10 p)
- Eleverne er blevet bedre til at **fortolke, samordne og vurdere** det, de læser (12 point)

4 lande signifikant over: Hong Kong Kina, Rusland, Finland og Singapore.
6 lande sammen med DK: Nordirland, USA, (DK), Kroatien, Taipei Taiwan, Irland og England.

Andelen af de dygtigste læsere svarer til 2006

88 % elever klarer kompetenceniveau 2

Læseformål: Læse for at opleve (skønlitteratur) og Læse for at lære (informerende tekster)

4 forståelsesprocesser – samlet til to skalaer:

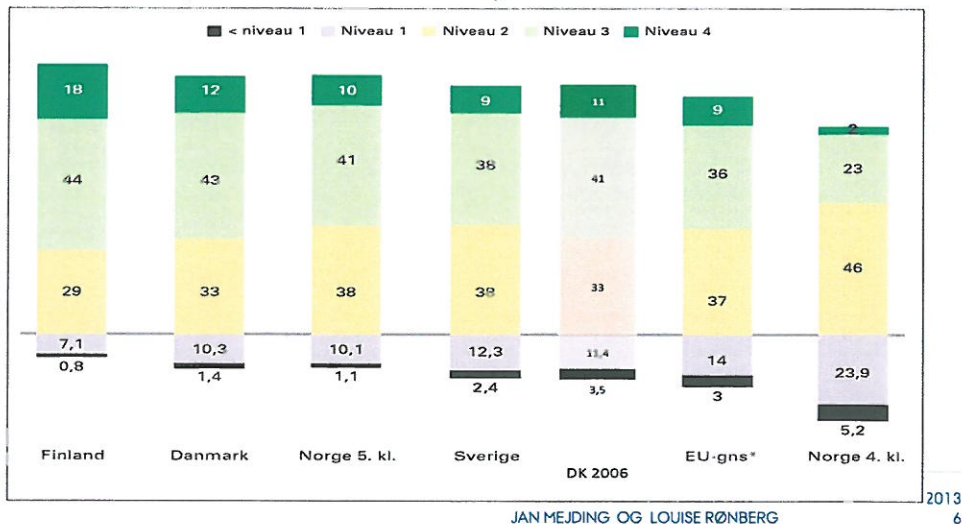
Finde information og drage følgeslutninger

Fortolke, samordne og vurdere (sprog, indhold og tekstuelle elementer)

Piger læser skønlitterære tekster meget bedre, end drengene gør (20 points forskel)

NORDEN OG EU PÅ DE FIRE KOMPETENCENIVEAUER

Elever på hvert kompetenceniveau i de nordiske lande og i EU

I PIRLS opererer man med fire kompetenceniveauer i læseforståelse:

Niveau 1: Lavt kompetenceniveau, Niveau 2: Middel kompetenceniveau, Niveau 3: Højt kompetenceniveau og Niveau 4: Meget højt kompetenceniveau.

Her ses fordelingen på kompetenceniveauer i Norden og til sammenligning i 22 ud af 27 EU-lande vægtet efter befolkningstal. EU-gns = 534 (vægtet) (533 uvægtet)

Der mangler Cypern og Grækenland samt Estland, Letland og Luxembourg – svarende til ca. 3,25 % af EU's befolkning.

De lande, der er gode til at hæve bunden = 5-10 perct. (signifikant bedre end DK: 5 lande), er:

Finland, Hong Kong Kina, Rusland samt Kroatien og Nederlandene.

De lande, der er gode til at hæve toppen = 90-95 perct. (signifikant bedre end DK: 10 lande), er:

Finland, Hong Kong Kina, Rusland og Singapore – samt England, Irland, Israel, New Zealand, Nordirland og USA.

(Se bilag C.2.1. – s. 300 i den danske PIRLS 2011-rapport)

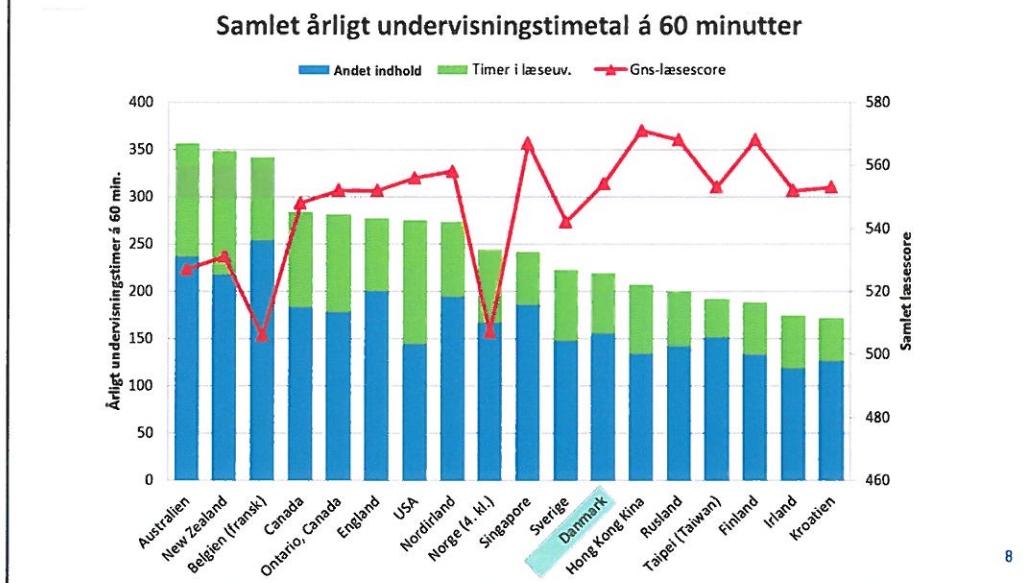
DANSKE BØRN KAN LIDE AT LÆSE

- 85 % af pigerne og 73 % af drengene svarer, at de mindst en gang om ugen læser for deres fornøjelses skyld
- Kun 6 % af pigerne og 13 % af drengene svarer, at de aldrig eller næsten aldrig læser
- Elever der læser ofte er også bedre læsere

Generelt er danske elever glade for at læse.

Til gengæld er de ikke så glade for at tale med andre om, hvad de læser.

UNDERVISNINGSTIMETALLET ER IKKE AFGØRENDE I SIG SELV

Grafen her viser Timer i 'Hovedsproget' – i Danmark dansktimerne – sammenholdt med den samlede læsekompetence i landet.

Der er **ingen** sammenhæng mellem landets timetal til undervisning i 'læsning' og landets samlede læsekompetence.

Grøn del: Den del af hovedsprogsundervisningen, som især er rettet mod læseindlæringen.

Danmark: i alt 219 timer (á 60 min) om året.

Højere end det vejledende timetal på 180 timer.

Ser man på det samlede årlige timetal for alle fag ser det således ud:

Samlet årligt vejledende timetal er 802,5 timer

660 absolut minimum – men minimumstimetallet for 4.-6. klasse er i gns. 763 timer om året til de humanistiske fag.

Det samlede timetal i: DK = 860; S = 849; N = 779

Internationalt er gennemsnittet af det samlede årlige timetal 905 timer om året for 4. klassetrin.

HVAD GØR LÆRERE MINDST UGENTLIGT FOR AT UDVIKLE LÆSEFORSTÅELSE?

86 % af de danske elever har lærere,
der ugentligt beder dem:

- finde informationer i det, de har læst
- finde hovedbudskabet i det, de har læst
- forklare og underbygge deres forståelse

For mindst 95 % af eleverne i de lande, der ligger bedre
end os, sker det mindst ugentligt (på nær Finland)

Hvordan arbejder lærerne med læseforståelse i klassen? (Data fra lærerspørgeskemaet.)

Arbejder de med forståelsesstrategier?

HVAD GØR LÆRERE MINDST UGENTLIGT FOR AT UDVIKLE LÆSEFORSTÅELSE?

40 %-54 % af de danske elever har lærere, der ugentligt beder dem arbejde i dybden med de tekster, de læser på følgende områder:

- **Sammenligne med andre tekster, de har læst**
- **Forudsige hvad der videre sker i teksten**
- **Uddrage generelle pointer fra teksten**
- **Beskrive stil, ordvalg, teksttype**
- **Afgøre forfatterens synspunkt/intention**

For 63%-80% af eleverne i de lande, der ligger bedre end os, sker det mindst ugentligt (på nær Finland)

Hvordan arbejder lærerne med læseforståelse i klassen? (Data fra lærerspørgeskemaet.)

Arbejder de med forståelsesstrategier?

Det kan ses, at lande, der klarer sig signifikant bedre end os, oftere i højere grad arbejder med forståelsesstrategier.

PROCENT ELEVER, HVIS LÆRERE MINDST UGENTLIGT ...

Rapporteret af lærere

Land	Procent elever, hvis lærere beder dem gøre følgende mindst ugentligt ...				
	Sammenligne det, de har læst med andre ting, de har læst	Komme med forudsigelse af, hvad der vil ske som det næste i den tekst, de læser	Generalisere og drage følgeslutninger på baggrund af tekstens informationer	Beskrive stil, ordvalg og teksttype i den tekst, de har læst	Afgøre forfatterens synspunkt eller intention
Rusland	88 (2,7)	84 (2,6)	98 (0,8)	83 (3,0)	96 (1,3)
Singapore	81 (2,1)	90 (1,7)	90 (1,7)	78 (2,4)	72 (2,3)
Hong Kong Kina	70 (3,9)	78 (4,0)	84 (3,3)	77 (4,2)	82 (3,7)
Danmark	51 (3,6)	50 (3,5)	54 (3,4)	41 (3,5)	40 (3,4)
Finland	39 (3,5)	44 (3,4)	66 (3,2)	24 (2,6)	15 (2,1)
Internationalt gns.	70 (0,5)	74 (0,4)	80 (0,4)	66 (0,5)	63 (0,5)

( ) Standardfejl angivet i parentes. Afrunding kan medføre tilsyneladende inkonsistens.

Det kan ses, at lande, der klarer sig signifikant bedre end os, oftere i højere grad arbejder med forståelsesstrategier.

Men også generelt gøres det oftere i udlandet (se det internationale gennemsnit) end det sker i Danmark.

MINDRE VÆGT PÅ EVALUERING END I DET ØVRIGE NORDEN

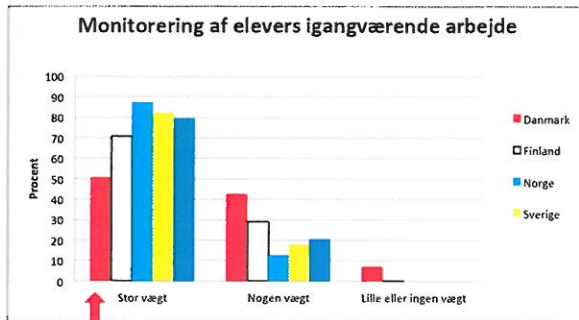
- Sammenlignet med Sverige, Norge, Finland er der færre elever i Danmark, hvis lærere:
- lægger vægt på at *monitorere elevernes igangværende arbejde*
- lægger vægt på at evaluere elevers fremskridt vha. uformelle prøver fra fx lærebøger

Der er en tendens - men ikke signifikant - til at lærere, der lægger mere vægt på evaluering, også har elever der klarer sig bedre.

Evaluering er ikke garanti for bedre resultater, for som lærer er man også nødt til kende til, hvad man skal bruge den viden man får om eleverne til.

Jævnlig uformel og mere formel evaluering af, hvordan eleverne reagerer på den undervisning, de bliver udsat for, er et væsentligt element i at kunne tilrettelægge passende undervisning for den enkelte, udstikke retningen for den faglige udvikling for den enkelte, og hjælpe eleven til at se de fremskridt og mål, eleven når.

ELEVER, HVIS LÆRERE LÆGGER VÆGT PÅ

TO MÅDER AT EVALUERE ELEVERS FREMSKRIDT I LÆSNING PÅ

Stor vægt:

51% i DK

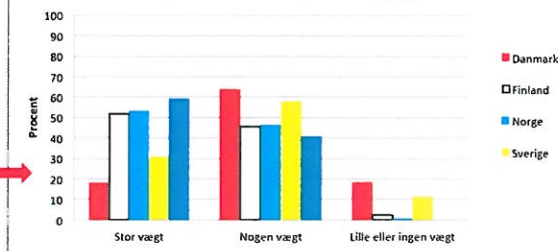
71% i Norden

Stor vægt:

18% i DK

31% i Norden

**Prøver i klasseværelset
(lærerfremstillede/fra lærebøger)**

Spørgsmål i Lærerspørgeskemaet:

Hvor stor vægt lægger du på følgende kilder i bedømmelsen af elevers fremskridt i læsning?

Set i Nordisk sammenhæng lægger danske lærere ikke så megen vægt på evaluering, som det sker i det øvrige Norden.

DET SKOLELEDERE BRUGER "MEGET TID" PÅ...

	<u>DK</u>	<u>Inter.</u>
• Fremme skolens uddannelsesvisioner	24 %	59 %
• Udvikle skolens faglige mål	20 %	59 %
• Følge lærernes implementering af mål	6 %	48 %
• Følge elevernes faglige fremgang	11 %	55 %
• Opretholde god atmosfære på skolen	67 %	68 %

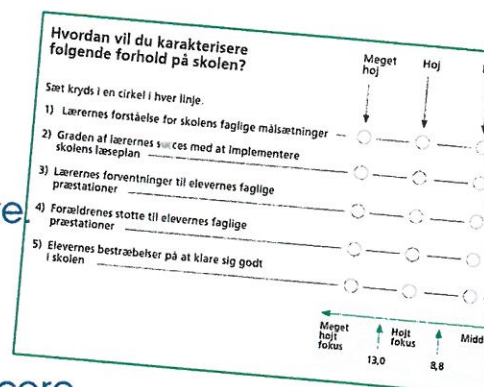
Spørgsmål i Skolelederspørgeskemaet:

Omtrent hvor meget tid har du, i din funktion som skoleleder, brugt på følgende skolelederaktiviteter i det forgangne år?

Svarmuligheder: Ingen tid – Nogen tid – Meget tid.

SKOLENS FOKUS PÅ FAGLIG SUCCES

- Danske elever, der går på skoler, hvor skolen har et **meget højt fokus** på faglig succes klarer sig bedre

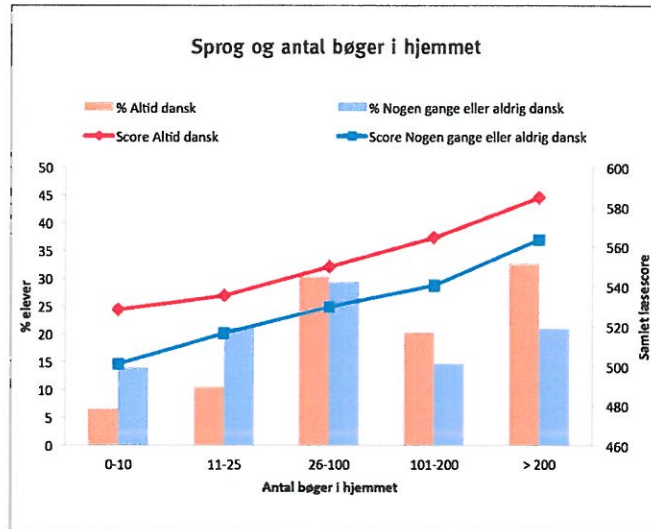
- 24 -30 points forskel i læsescore om eleverne går på skoler med **meget højt** eller **middel fokus** på faglig succes

Lærere og skoleledere er i spørgeskemaerne blevet bedt om at vurdere:

- Lærernes forståelse for skolens faglige målsætninger
- Graden af succes med at implementere skolens læseplan
- Lærernes forventninger til elevernes faglige præstationer
- Forældrenes støtte til elevernes faglige præstationer
- Elevernes bestræbelser på at klare sig godt.

HJEMMETS BETYDNING 'SOCIOØKONOMI' OG SPROG

Sammenhængen mellem læsescore og bøger i hjemmet for børn der adskiller sig på om de taler dansk hjemme

Ressourcer i hjemmet (af betydning for læring):

Antal bøger i hjemmet, forældres uddannelse, forældres arbejde, elevens eget værelse, internetforbindelse i hjemmet.

Lande der toppe i PIRLS 2011:

De nordiske lande samt Australien, New Zealand og Canada.

KONKLUSION

- Fremgang på 8 point i læsekompetence siden 2006
- Kun fire lande forstår tekster signifikant bedre end danske børn i fjerde klasse
- Færre svage elever i fjerde klasse end i 2006
- Eleverne er blevet bedre til at læse informerende tekster og bedre til at fortolke og vurdere det, de læser
- Danske lærere er dog mindre tilbøjelige til at lægge vægt på evaluering end det øvrige Norden – en forudsætning for at både svage og stærke læsere udfordres passende er, at læreren kender til styrker og svagheder
- Danske elever, der går på skoler, hvor skolen har et meget højt fokus på faglig succes klarer sig bedre